

What happened to... Buurtfabriek Ruimzicht

16 maart 2017

MARLIES ROHMER
Architect

Architect Marlies Rohmer is met een camper het land in getrokken om te zien hoe het haar gebouwen is vergaan. Ze bekeek hoe het gebouw erbij stond en ging met de gebruikers in gesprek. De komende weken deelt Rohmer in een serie essays op Architectenweb haar bevindingen. Vandaag aflevering 2: Buurtfabriek Ruimzicht in Amsterdam.

Witte reus blijft niet wit

Buurtfabriek Ruimzicht is een in het oog springende verschijning, waarvoor we in 2010 de Zuiderkerkprijs hebben gewonnen. De vraag van de buurt om een 'beeldbepalend' gebouw, een 'buurtfabriek', heeft geresulteerd in een gelede massa die enerzijds aansluit op de perceelsverkavelde Bellamybuurt en anderzijds refereert aan het industrieel verleden van de locatie.

Een compositie van vijf hallen en halletjes is op bijna nonchalante wijze samen gesmeed tot een gevarieerde massa; met grote stoere dakkapellen voegt het zich naadloos in dit deel van de stad, zich enerzijds aanpassend, anderzijds onderscheidend. De kleine driehoekige pleintjes wachten op toekomstige gebruikers in de – immer leegstaande – plint. De tijdelijke voorzieningen die zich er genesteld hebben, verankeren de plint vooralsnog niet duurzaam in de omgeving: architectuur ontleent een deel van haar betekenis aan krachten die van buitenaf op het ontwerp inwerken.

Vanaf de centrumkant gezien is het niet meteen duidelijk uit welke tijd het gebouw stamt. De zwaar vervuilde witte, overwegend gesloten gevels doen denken aan een gebouw uit de jaren tachtig. Van het stralend witte karakter van de polyesterbetonnen gevelementen is weinig

meer over gebleven. Had ik het gebouw maar niet wit gemaakt. In de reeks gebouwen langs de Kosterverlorenvaart staan wel meer witte gebouwen, in die reeks is het ontworpen. De grijs-witte kleur is heel kwetsbaar.

Tijdens het ontwerpproces was ik in Denemarken naar de Bagsvaerdkerk van Utzon geweest. Verblind door de immense schoonheid van deze kerk heb ik de misstap begaan te denken dat een dergelijk gebouw – opgebouwd uit witte betonplanken – ook in Nederland de houdbaarheidsdatum niet zou overschrijden. Niets is minder waar gebleken. De polyesterbeton gevelementen zijn zwaar vervuild, de dakkappen zijn groen uitgeslagen en het geheel oogt armoedig. Het experiment met het polyesterbeton waarvan de fabrikant ons bezworen heeft dat dit goed schoon te houden zou zijn, is mislukt. Is het de slechte materiaalkeuze of is het wederom een gigantisch gebrek aan onderhoud dat ik op mijn tour overal in Nederland signaleer? Wellicht beide.

Het beton is ondanks de polyester toeslag veel poreuzer dan ik had voorzien. Op sommige plekken is deze zelfs grijs geworden en ontstaat er zowaar een patroon van mooie genuanceerde vlakken ter plaatse van het meest vervuilde gedeelte. Toch is dit gebouw niet met die gedachte ontworpen, zoals bijvoorbeeld de Bijenkorf van Breuer in Rotterdam, waar de vervuiling van de steeds gedraaide travertine-beplating een extra – beeldschone – dimensie aan het gebouw geeft.

Sommige bewoners vinden het gebouw mooi oplichten in contrast met de omgeving: 'We liepen er vaak langs en dachten hier zouden we graag willen wonen!' Eén van de gebruikers van de plint: 'Smoelloos en niet passend in de omgeving, je zou

het gebouw overal kunnen neerzetten! Het ziet er oostblokkerig en grijs uit.' Andere bewoners vonden de vlekken op de gevel juist wel weer charmant. Een goede samenwerking zie je aan een project af. In dit geval heeft het problematische uitvoeringstraject het project in ieder geval niet versterkt.

